

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор, голова Вченої ради

_____ Наталя ФАЛЬКО

«_____» _____ 20__ р.

ПОЛОЖЕННЯ
про вільний вибір освітніх компонентів здобувачами вищої освіти
Мелітопольського державного педагогічного університету
імені Богдана Хмельницького

П-33-46-96-2024

Редакція 07

Ухвалено Вченою радою Університету
Протокол від «26» серпня 2024 року № 1

Уведено в дію з «26» серпня 2024 року
Наказ від «26» серпня 2024 року
№ 63/01-05

Цей документ є
інтелектуальною власністю
поширенню без відома Університету
НЕ ПІДЛЯГАЄ

Запоріжжя
2024

МОН України	Положення про вільний вибір освітніх компонентів здобувачами вищої освіти	П-33-46-95-2024	
МДПУ імені Богдана Хмельницького		Редакція 07	
		Аркушів 15	Аркуш 2

ЗМІСТ

1.	Загальні положення	3
2.	Організаційно-методичне забезпечення формування Каталогу вибіркових освітніх компонентів	6
3.	Порядок здійснення вибору освітніх компонентів здобувачами вищої освіти	7
4.	Особливості комплектування груп здобувачів для вивчення вибіркових освітніх компонентів освітніх рівнів «бакалавр», «магістр»	10
5.	Особливості вибору освітніх компонентів здобувачами освітнього рівня «доктор філософії»	12
6.	Прикінцеві положення	13
	Додатки	14

МОН України	Положення про вільний вибір освітніх компонентів здобувачами вищої освіти	П-33-46-95-2024	
МДПУ імені Богдана Хмельницького		Редакція 07	
		Аркушів 15	Аркуш 3

1. Загальні положення

1.1. Положення про вільний вибір освітніх компонентів здобувачами вищої освіти Мелітопольського державного педагогічного університеті імені Богдана Хмельницького (далі – Положення) регламентує порядок методичного, інформаційного та організаційного забезпечення права здобувачів вищої освіти Мелітопольського державного педагогічного університеті імені Богдана Хмельницького (далі – Університет) на вільний вибір освітніх компонентів як механізму формування індивідуальної освітньої траєкторії, передбаченого пунктом 15 частини першої статті 62 Закону України «Про вищу освіту» та Положенням про організацію освітнього процесу в Університеті.

1.2. Положення розроблено на основі законів України «Про освіту» від 05.09.2017 року № 2145-VIII (зі змінами), «Про вищу освіту» від 01.07.2014 року № 1556-VII (зі змінами) та нормативно-правових актів Міністерства освіти і науки України, прийнятих відповідно до цих документів, в тому числі Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» від 23.03.2016 р. № 261, наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження вимог до міждисциплінарних освітніх (наукових) програм» від 01.02.2021 р. № 128, а також з урахуванням чинних внутрішніх положень Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького.

1.3. Вільний вибір освітніх компонентів здійснюється здобувачем вищої освіти в обсязі, що становить не менш 25% загального обсягу кредитів ЄКТС, передбачених освітньою програмою (не менше ніж 10 % для спеціальностей, що передбачають доступ до професій, для яких запроваджено додаткове регулювання). При цьому здобувачі певного рівня вищої освіти мають право

МОН України	Положення про вільний вибір освітніх компонентів здобувачами вищої освіти	П-33-46-95-2024	
МДПУ імені Богдана Хмельницького		Редакція 07	
		Аркушів 15	Аркуш 4

вибирати освітні компоненти, що пропонуються для інших освітніх програм та рівнів вищої освіти.

1.4. Безпосередній вибір освітніх компонентів здобувач здійснює самостійно і свідомо як активний учасник освітнього процесу.

1.5. Для інформування здобувачів вищої освіти про пропоновані Університетом вибіркові освітні компоненти на офіційному сайті Університету розміщено Каталог вибіркових освітніх компонентів (далі – Каталог).

1.6. У Каталогі міститься інформація про вибіркові освітні компоненти (далі – ВОК), вибіркові освітні компоненти зі спеціальності (далі – ВОКС), запропоновані на наступний рік навчання, посилання на каталог освітніх програм Університету, результати вибору освітніх компонентів здобувачами, архів вмісту каталогу за попередні навчальні роки.

1.6.1. ВОК надають можливість набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), отримання, розвинення та вдосконалення способів мислення, морально-етичних цінностей, світоглядних, громадських якостей, сприяють всебічному розвитку та загально-культурній підготовці особистості, академічній мобільності тощо.

1.6.2. ВОКС надають можливість поглибленої підготовки за спеціальністю, або освітньою програмою, що визначають характер майбутньої діяльності, сприяють академічній мобільності здобувача вищої освіти та його особистим інтересам. Здобувач вищої освіти має можливість поглибити свої знання та здобути додаткові загальні і загально-професійні компетентності в межах спеціальності або споріднених спеціальностей і галузей знань.

1.7. Здобувач вищої освіти обирає освітні компоненти з Каталогу відповідно до навчального плану його освітньої програми, який визначає кількість і обсяг освітніх компонентів вільного вибору відповідно до семестру навчання.

МОН України	Положення про вільний вибір освітніх компонентів здобувачами вищої освіти	П-33-46-95-2024	
МДПУ імені Богдана Хмельницького		Редакція 07	
		Аркушів 15	Аркуш 5

1.8. Здобувач вищої освіти має право обирати зазначені у Каталогі на наступний навчальний рік ВОК, ВОКС, а також освітні компоненти, що пропонуються як обов'язкові для інших освітніх програм (присвоєння додаткової спеціальності у цьому випадку не передбачається). У такому разі цей обов'язковий освітній компонент має бути представлений в Каталогі вибіркового освітніх компонентів.

1.9. Вибір освітніх компонентів здійснюється здобувачем вищої освіти через електронну автоматизовану систему Університету «Вибір освітніх компонентів», відповідно до Інструкції по користуванню системою, з обов'язковим зазначенням пріоритету вивчення вибіркового освітнього компоненту.

1.10. Здобувач вищої освіти має можливість обрати освітні компоненти в іншому закладі вищої освіти у якості реалізації права на академічну мобільність.

1.11. Інформаційно-методичний супровід здобувача вищої освіти у формуванні індивідуальної освітньої траєкторії забезпечує гарант освітньої програми та куратор ECTS.

1.12. Після завершення процедури вибору, обрані здобувачем освітні компоненти фіксуються ним в індивідуальному навчальному плані, який візується гарантом освітньої програми, затверджується деканом факультету / керівником відділу.

1.13. Усі вибіркові освітні компоненти, внесені здобувачами вищої освіти в індивідуальний навчальний план є обов'язковими для вивчення. Здобувачі вищої освіти не можуть після початку навчального семестру відмовитись від вивчення запланованого освітнього компоненту. Відмова від запланованого освітнього компоненту спричиняє академічну заборгованість.

МОН України	Положення про вільний вибір освітніх компонентів здобувачами вищої освіти	П-33-46-95-2024	
МДПУ імені Богдана Хмельницького		Редакція 07	
		Аркушів 15	Аркуш 6

2. Організаційно-методичне забезпечення формування Каталогу вибіркового освітнього компонента

2.1. До 15 вересня кафедри Університету затверджують для вивчення у наступному навчальному році:

- вибіркові освітні компоненти (для освітнього рівня «бакалавр» – не менше чотирьох ВОК, для освітнього рівня «магістр» – не менше двох ВОК; для освітньо-наукового рівня «доктор філософії» – не менше чотирьох ВОК);
- вибіркові освітні компоненти зі спеціальності (ВОКС).

2.2. До 5 жовтня НПП, які забезпечують освітній процес за ВОК і ВОКС, готують силабуси та презентації / відео-презентації (за необхідності) для інформування здобувачів вищої освіти про особливості і переваги освітнього компонента.

2.2.1. ВОК планується у обсязі 4 кредитів ЄКТС (освітні рівні «бакалавр», «магістр» денної форми навчання – 3 год. на тиждень, з них 2 год. лекцій, 1 год. семінарських/практичних занять). ВОК спрямовані, як правило, на формування загальних компетентностей та soft-skills здобувачів вищої освіти.

2.2.2. ВОКС, який пропонується до включення у Каталог, планується в обсязі 4 кредитів ЄКТС (освітні рівні «бакалавр», «магістр» денної форми навчання – 3 год. на тиждень, з них 2 год. лекцій, 1 год. семінарських/практичних занять). ВОКС спрямований, як правило, на формування фахових компетентностей і програмних результатів навчання однієї чи кількох освітніх програм зазначеної спеціальності.

2.2.3. Перелік і змістове наповнення ВОК і ВОКС можуть обговорюватися зі стейкхолдерами з метою врахування тенденцій розвитку спеціальності, галузі знань і регіональної специфіки.

2.2.4. Силабуси ВОК та силабуси ВОКС укладаються і затверджуються відповідно до діючих положень Університету.

МОН України	Положення про вільний вибір освітніх компонентів здобувачами вищої освіти	П-33-46-95-2024	
МДПУ імені Богдана Хмельницького		Редакція 07	
		Аркушів 15	Аркуш 7

2.3. До 15 жовтня кафедри, які забезпечують освітній процес за ВОК і ВОКС, передають в деканат пакет матеріалів: перелік ВОК, перелік ВОКС, силабуси, посилання у відкритому доступі на презентації / відео-презентації (за необхідності).

2.4. До 20 жовтня деканат перевіряє комплектність матеріалів, які забезпечують освітній процес за ВОК і ВОКС, і передає його в навчальний відділ.

2.4. До 25 жовтня навчальний відділ з матеріалів поданих деканатами (перелік ВОК, перелік ВОКС, силабуси, посилання у відкритому доступі на презентації / відео-презентації (за необхідності)) формує Каталог вибірових освітніх компонентів на наступний навчальний рік і передає його до Центру ІТ-технологій і комп'ютерного дизайну.

2.5. До 1 листопада Центр ІТ і цифрової трансформації розміщує на офіційному сайті Університету Каталог вибірових освітніх компонентів на наступний навчальний рік. Каталог ВОК поточного навчального року архівується і залишається на офіційному сайті з можливістю його перегляду. Форма представлення ВОК і ВОКС у Каталозі представлена у Додатку 1.

3. Порядок здійснення вибору освітніх компонентів здобувачами вищої освіти

3.1. З 5 жовтня куратори ECTS проводять консультації для здобувачів вищої освіти щодо особливостей формування індивідуальної освітньої траєкторії.

3.2. З 1 листопада деканати організують зустрічі здобувачів з науково-педагогічними працівниками відповідних кафедр, представниками Центру Іті цифрової трансформації з метою інформування здобувачів про ВОК і ВОКС, представлені у Каталозі, та процедурою їх вибору.

МОН України	Положення про вільний вибір освітніх компонентів здобувачами вищої освіти	П-33-46-95-2024	
МДПУ імені Богдана Хмельницького		Редакція 07	
		Аркушів 15	Аркуш 8

3.3. З 1 листопада до 20 листопада здобувачі вищої освіти здійснюють самостійний свідомий вибір освітніх компонентів за допомогою автоматизованої електронної системи Університету «Вибір освітніх компонентів». Здобувач вищої освіти може обрати будь-який ВОК чи ВОКС з Каталогу, а також обов'язковий освітній компонент з іншої освітньої програми, якщо відповідний силабус представлено у Каталозі (з урахуванням особливостей власної освітньої програми і необхідності вивчення дисциплін-передумов, зазначених у силабусах), обов'язково зазначивши пріоритет його вивчення.

3.3.1. Здобувачі освітніх рівнів «бакалавр» і «магістр» здійснюють вибір ВОК та ВОКС щорічно на наступний навчальний рік. Здобувачі освітнього рівня «доктор філософії» здійснюють вибір ВОК та ВОКС на весь період навчання.

3.3.2. У навчальних планах освітніх програм вибірковий складник, як правило, передбачається з III семестру для освітнього рівня «бакалавр», з II семестру – для освітнього рівня «магістр», з III семестру – для освітнього рівня «доктор філософії».

3.3.3. Здобувачі освітнього рівня «магістр» здійснюють вибір ВОК та ВОКС на II семестр поточного навчального року з Каталогу попереднього навчального року протягом двох тижнів після зарахування до Університету. Центр IT і цифрової трансформації, гаранті освітніх програм, куратори ECTS мають пересвідчитись, що зазначені здобувачі Університету зареєструвалися на ВОК і ВОКС на II семестр поточного навчального року, про що повідомляють відповідний деканат.

3.3.4. З 20 листопада до 1 грудня Центр IT і цифрової трансформації, гаранті освітніх програм, куратори ECTS, деканати/відділ аспірантури і докторантури мають пересвідчитись, що всі здобувачі Університету

МОН України	Положення про вільний вибір освітніх компонентів здобувачами вищої освіти	П-33-46-95-2024	
МДПУ імені Богдана Хмельницького		Редакція 07	
		Аркушів 15	Аркуш 9

zareestruvalysia na VOK i VOKS na nastupnij navchальний рік, vključajuchi reestraciju zdobuvачів освітнього рівня «магістр» na II семестр поточного навчального року, здобувачів освітнього рівня «доктор філософії» na весь період навчання.

3.4. Формування груп здобувачів для вивчення освітніх компонентів відбувається за допомогою автоматизованої електронної системи Університету «Вибір освітніх компонентів» до 1 грудня поточного навчального року з урахуванням указаного здобувачами пріоритету VOK чи VOKS.

3.4.1. До 10 грудня поточного навчального року деканати на основі результатів формування груп автоматизованою електронною системою «Вибір освітніх компонентів» готують проекти наказу про затвердження персонального складу груп для вивчення VOK i VOKS здобувачами вищої освіти (окремо для денної i для заочної форми навчання) по освітнім компонентам, які викладаються на відповідному факультеті. Проект наказу про затвердження персонального складу груп для вивчення VOK i VOKS здобувачами вищої освіти освітнього рівня «доктор філософії» готує відділ аспірантури та докторантури у зазначені вище терміни.

3.4.2. До 20 грудня поточного навчального року навчальний відділ на основі проектів наказів деканатів готує узагальнений наказ про затвердження персонального складу груп для вивчення вибіркового освітнього компонента здобувачами вищої освіти на наступний навчальний рік (окремо для денної i для заочної форми навчання).

3.4.3. Наказ про затвердження персонального складу груп для вивчення VOK i VOKS здобувачами вищої освіти зберігається в деканатах та навчальному відділі.

3.5. На підставі вищезазначеного наказу здобувач вищої освіти вносить до індивідуального навчального плану вибірково освітні компоненти.

МОН України	Положення про вільний вибір освітніх компонентів здобувачами вищої освіти	П-33-46-95-2024	
МДПУ імені Богдана Хмельницького		Редакція 07	
		Аркушів 15	Аркуш 10

Індивідуальні плани візує гарант, затверджує декан факультету до початку семестру, в якому буде вивчатися ВОК і ВОКС. Індивідуальний план освітньо-наукової роботи здобувача освітнього рівня «доктор філософії» складається на весь період його підготовки і затверджується Вченою радою факультету упродовж двох місяців з дати зарахування до аспірантури.

3.6. Деканати / відділ аспірантури і докторантури на підставі наказу про затвердження персонального складу груп для вивчення ВОК здобувачами вищої освіти надають навчальне навантаження на наступний навчальний рік на відповідні кафедри. Деканати на підставі наказу про затвердження персонального складу груп для вивчення ВОК здобувачами освітнього рівня «магістр» на другий семестр поточного навчального року надають відповідне навчальне навантаження на кафедри.

4. Особливості комплектування груп здобувачів для вивчення вибіркового освітнього компоненту освітніх рівнів «бакалавр», «магістр»

4.1. Мінімальна кількість здобувачів вищої освіти для формування групи для вивчення вибіркового освітнього компоненту є економічно обґрунтованою і становить як правило 25 осіб.

Під час формування навчального навантаження групу може бути поділено на підгрупи (не менше 15 осіб), якщо цього вимає специфіка освітнього компоненту.

4.2. У разі, якщо з певного освітнього компоненту не сформувалася група, то здобувачі, які його обрали, переміщуються за допомогою автоматизованої електронної системи Університету «Вибір освітніх компонентів» у групу освітнього компоненту, який вони зазначили за наступним пріоритетом вивчення.

МОН України	Положення про вільний вибір освітніх компонентів здобувачами вищої освіти	П-33-46-95-2024	
МДПУ імені Богдана Хмельницького		Редакція 07	
		Аркушів 15	Аркуш 11

4.3. У разі запису на вибірковий освітній компонент максимальної кількості здобувачів (100 осіб) запис на цей ВОК/ВОКС на наступний навчальний рік зупиняється. Відповідно здобувачі, які не встигли записатися на цей ВОК/ВОКС, можуть записатися наступного навчального року, якщо цей компонент буде представлений у Каталозі.

4.4. Здобувачі вищої освіти, які навчаються за освітніми програмами, згідно з якими заплановано вільний вибір освітніх компонентів раніше, ніж зазначено у п.3.3.2, подають впродовж першого навчального тижня до деканату заяви у паперовому/електронному виді (за бажанням здобувача) щодо вивчення ВОК/ВОКС. У цьому разі вони мають змогу доєднатися до вже сформованих груп з вивчення ВОК/ВОКС на поточний навчальний рік. Заява зберігається в деканаті факультету протягом одного року. Навчальний відділ готує проєкт наказу про затвердження персонального складу груп для вивчення ВОК/ВОКС здобувачами вищої освіти у тижневий термін.

4.5. Здобувачі освітнього рівня «магістр», які зараховані до Університету пізніше зазначених цьому Положенні строків вибору ВОК і ВОКС, подають впродовж першого навчального тижня до деканату заяви у паперовому/електронному виді (за бажанням здобувача) щодо вивчення ВОК і ВОКС. У цьому разі вони мають змогу доєднатися до вже сформованих груп з вивчення ВОК і ВОКС. Заява зберігається в деканаті факультету протягом одного року. Навчальний відділ готує проєкт наказу про затвердження персонального складу груп для вивчення ВОК/ВОКС здобувачами вищої освіти у тижневий термін.

4.6. У випадку, якщо здобувач вищої освіти не брав участь у виборі освітніх компонентів у встановлений термін (тривала хвороба, академічна відпустка, переведення здобувача з іншого ЗВО), він має здійснити вибір освітніх компонентів з переліку тих, з яких вже сформовані групи, у тижневий

МОН України	Положення про вільний вибір освітніх компонентів здобувачами вищої освіти	П-33-46-95-2024	
МДПУ імені Богдана Хмельницького		Редакція 07	
		Аркушів 15	Аркуш 12

термін з виходу на навчання шляхом подання до деканату заяви у паперовому/електронному виді (за бажанням здобувача). Заява зберігається в деканаті факультету протягом одного року. Навчальний відділ готує проект наказу про затвердження персонального складу груп для вивчення ВОК/ВОКС здобувачами вищої освіти у тижневий термін.

4.7. У випадку, якщо здобувач має бажання обрати освітні компоненти в іншому закладі вищої освіти у якості реалізації права на академічну мобільність, реалізація цього права здійснюється з урахуванням наступних етапів:

4.7.1. Наявність в Університеті укладеного договору про співпрацю з закладом вищої освіти, в якому здобувач планує обрати освітні компоненти.

4.7.2. Університет готує лист до іншого закладу вищої освіти про надання можливості здобувачу вивчати вибіркового освітній компонент в іншому ЗВО.

4.7.3. Університет-партнер готує наказ, відповідно до якого здобувач включається до певної групи з вивчення вибіркового освітнього компоненту.

4.7.4. По завершенню вивчення вибіркового освітнього компоненту, здобувач отримує в університеті-партнері відомість успішності і довідку про проходження вибіркового освітнього компонента, у якій зазначається назва освітнього компонента, досягнуті програмні результати та оцінка.

4.7.5. На основі отриманої довідки, відповідно до Положення про академічну мобільність зазначені відомості переносяться в індивідуальний план здобувача, залікову книжку і навчальну картку студента.

5. Особливості вибору освітніх компонентів здобувачами освітнього рівня «доктор філософії»

5.1. Мінімальна кількість здобувачів вищої освіти для формування групи для вивчення ВОК і ВОКС не встановлюється для здобувачів освітнього рівня

МОН України	Положення про вільний вибір освітніх компонентів здобувачами вищої освіти	П-33-46-95-2024	
МДПУ імені Богдана Хмельницького		Редакція 07	
		Аркушів 15	Аркуш 13

«доктор філософії», кількісний склад груп яких є малочисельним і враховує індивідуальну освітньо-наукову траєкторію здобувача та тематику дисертаційного дослідження.

5.2. Здобувач освітнього рівня «доктор філософії» має право вносити зміни до свого індивідуального плану на підставі п. 26 Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» від 23.03.2016 р. № 261 Зміни до вибіркової частини індивідуального плану освітньо-наукової роботи здобувач вищої освіти може внести не пізніше, ніж за два місяці до початку навчального року за обґрунтованою заявою, поданою у відділ аспірантури та докторантури. Зміни, внесені до індивідуального плану освітньо-наукової роботи, затверджуються вченою радою факультету в установленому порядку. Зміна обраних освітніх компонентів після початку навчального семестру, в якому вони викладаються, не допускається.

6. Прикінцеві положення

6.1. Це Положення набирає чинності з дня його затвердження Вченою радою Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького та введення в дію наказом ректора.

6.2. Зміни та доповнення до Положення вносяться та затверджуються Вченою радою Університету у тому ж порядку, що і саме Положення.

6.3. Контроль за дотримання вимог Положення покладається на завідувачів кафедр, деканати факультів і першого проректора Університету.

Відповідальний за укладання
Положення

Олеся ПРОКОФ'ЄВА

МОН України	Положення про вільний вибір освітніх компонентів здобувачами вищої освіти	П-33-46-95-2024	
МДПУ імені Богдана Хмельницького		Редакція 07	
		Аркушів 15	Аркуш 14

Погоджено

Провідний юрисконсульт

Наталія ПРЕДМЕСТНІКОВА

МОН України	Положення про вільний вибір освітніх компонентів здобувачами вищої освіти	П-33-46-95-2024	
		Редакція 07	
МДПУ імені Богдана Хмельницького		Аркушів 15	Аркуш 15

Додаток 1

Форма представлення вибіркового освітнього компонента у Каталозі

Каталог вибіркового освітнього компонента (ВОК)

Освітній рівень	Назва	Силабус	Презентація/ відео-презентація (за необхідності)	Галузь знань, спеціальність, освітня програма для якої рекомендується ВОК	Кафедра
Бакалавр		Посилання на файл у відкритому доступі	Посилання на файл у відкритому доступі	Всі спеціальності	
Бакалавр				206 Садово-паркове господарство	
Бакалавр				05 Соціальні і поведінкові науки	
Бакалавр				ОП Початкова освіта. Іноземна мова	
...					
Магістр					
Магістр					
...					
Доктор філософії					
..					

МОН України	Положення про вільний вибір освітніх компонентів здобувачами вищої освіти	П-33-46-95-2024	
МДПУ імені Богдана Хмельницького		Редакція 07	
		Аркушів 15	Аркуш 16

Форма представлення вибіркового освітнього компонента з спеціальності (ВОКС)

Каталог вибіркового освітнього компонента зі спеціальності ... (ВОКС)

Освітній рівень	Назва	Силабус	Презентація/ відео презентація (за необхідності)	Освітня програма для якої рекомендується ВОКС	Кафедра
Бакалавр	Психосоматика	Посилання на файл у відкритому доступі	Посилання на файл у відкритому доступі	Всі ОП спеціальності 053 Психологія	
Бакалавр	Проективна діагностика в клінічній практиці			ОП Клінічна психологія ОП Клінічна та реабілітаційна психологія	
Бакалавр	...				
Бакалавр					
...					
Магістр					
Магістр					
...					
Доктор філософії					
..					